

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Fueritnè Christi satisfactio condigna & æqualis pro peccatis
generis humani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II. ac de iniustitiâ unius hominis erga alterum, præcipue ex præceptis negativis, in quibus possunt sæpe phylicè impedire: ac proinde solvi debet ab omnibus.

XIII. Objicitur ultimò: Si peccatum sit injuria stricta contra Deum, ergo tenetur creatura rationalis statim post peccatum admissum Deo pro illatâ injuriâ satisfacere, cui tamen communis hodie Theologorum sententia adversatur. Respondedo cum Suarez Disp. 15. de Pœnitentiâ, Sect. 5. num. 5. Tannero, Disp. 6. quæst. 6. dub. 3. num. 47. & aliis, in humanis quidem per se loquendo requiri, ut statim post injuriam commissam fiat compensatio, quia alioqui cedit dilatio in damnum aliquod personæ læsæ, cui per se loquendo nocumentum aliquod provenit ex eo quod vel res ablata non statim restituitur, vel satisfactio non fiat, quia alioqui contemnetur ab aliis, & vilipenditur: respectu Dei autem per se loquendo hoc non evenit; quod si in casu aliquo particulari contingeret, ut si quis de ipso falsam doctrinam sparsisset, & esset periculum ne latius serperet, statim deberet revocare, & errorem illum ex eorum mentibus, quibus ipsum in se verat, tollere.

*Assignatur hæc in re di-
sparitas inter
injuriarum sa-
tisfactionem homi-
nis & Dei.*

*Esse in hu-
manis statu
statim fieri de-
bet satisfactio
Deo parit la-
sa, Deus ta-
men hoc à
nobis non
exigit.*

Neque hinc inferas, ergo omne peccatum non est injuria propriè dicta contra Deum, nec vera iniustitia, cum non inferat damnum peccator Deo per actum onem peccaminosam: ad injuriam enim propriè dictam sufficit esse aliquid mandatum Dei tanquam domini proprietatis, cui contravenire Deo invito est actus iniustitiæ, at non tenebitur propterea peccator præcisè satisfacere, & consequenter nec censetur peccare contra justitiam, si hoc non præstet, nisi aliunde probe- tur esse aliquid mandatum Dei ut Domini proprietatis, per quod exigat satisfactionem; si verò sit hujusmodi mandatum, ut multi dicunt esse, tunc tenetur quidem satisfacere, sed pro eo solum tempore, pro quo obligat mandatum, quod cum affirmativum sit, non negativum, non obligat per se loquendo semper & pro semper: pro quo autem tempore obliget differunt auctores, & latè tractari solet in materiâ de Pœnitentiâ. Perinde autem ferè est quoad hoc, si teneatur quis pœnitentiâ agere ex solâ charitate, vel erga Deum, vel propria. Sed fusius hæc discutere non est hujus loci, sed ad tractatum de Pœnitentiâ, ubi plenius hæc de re agetur.

XIV.
*Ad hoc ut
peccatum
sit iniustitia
contra Deum,
non est opor-
tetur per illud
damnum
aliquod Deo
inferatur.*

*Pro eo solum
tempore te-
netur qui
satisfacere,
pro quo obli-
gat præcep-
tum.*

DISPUTATIO QUADRAGESIMA QUARTA.

De satisfactione Christi.

DVO hic imprimis sunt discutienda: Primum, utrum operationes Christi habuerint valorem sufficientem, ut pro peccatis hominum ad equalitatem satisfacerent: Secundum, utrum in Christi satisfactione servata fuerint conditiones omnes ad rigorosam justitiam requisita, & consequenter utrum Christus satisfecerit de rigore justitiæ: in quibus utrisque gravis est inter Thomistas & Scotistas controversia, negantibus his, illis affirmantibus. Vtramque difficultatem discutiemus Sectionibus sequentibus.

SECTIO PRIMA.

Fueritne Christi satisfactio condigna
& equalis, pro peccatis generis
humani.

I.
*Triplici de
causâ voluit
aliqui opera
Christi non
esse sufficien-
tia ad satis-
faciendum
pro peccato
mortali.*

PRIMUS dicendi modus est, Christi satisfactionem ad hoc non esse sufficientem, sed peccatum mortale esse altioris ordinis, ad satisfactionem etiam Christi, idque triplici ex capite, nempe ratione Damni, Malitiæ & Pœnalitatis: ratione Damni, peccatum siquidem, inquit hæc via procedendi, esse ex se & suo conceptu formali destructivum Dei, est namque

contristativum ipsius, & consequenter aptum ad eum propria felicitate orbandum: cum ergo felicitas essentialis Dei sit ejus esse, id quod est aptum privare Deum felicitate, est aptum privare illum esse; Christi verò satisfactio non est apta ad dandum Deo esse, ergo majus est peccatum in ratione damni, quam Christi satisfactio in ratione compensationis.

Secundò: Peccatum mortale in ratione malitiæ superare Christi satisfactionem in ratione bonitatis, inde constare videtur, peccatum etenim satisfactio autem Christi non est immediatè à Dei perfectione & excellentiâ, sed à naturâ humanâ, hæc enim sola est capax satisfactionis ac meriti. Tertiò demum mortale peccatum in ratione pœnalitatis

II.
*Afferunt
nonnulli
Christi sa-
tisfactionem
in ratione
bonitatis ef-
se imparium
peccato mor-
tali in rati-
one pœnali-
tatis.*

penalitate esse altioris ordinis inde deduci videtur, poena quippe peccato mortali debita est in ratione tum intensiois, tum extensionis infinita, nulla autem poenaltas in Christo vel intensivè, vel extensivè fuit infinita. Ita Joannes Medina Cod. de Satisfactione, quæst. primâ.

III. Secundus aliorum dicendi modus est, licet quidem major longè fuerit convenientia in Christo, quàm in puro homine, cur Deus illius opera acceptaret ad satisfaciendum pro humano genere. Caterùm dicunt non habuisse illa ex se, & citra acceptationem divinam, & valorem sufficientem, sed solum congruitatem quandam ut à Deo acceptarentur, idèoque solum satisfecisse, quod Deus iis sit contentus, & ulteriorem exigere satisfactionem nolit. Ita Scotus in primo, dist. 17. quæst. 1. quem sequuntur Scotistæ. Faber in tertio, Disp. 20. dist. 45. & 47. & alii. Item Durandus, & Gabriël ibidem, quæst. 2. In hoc tamen differunt, quod Scotus cum aliis asserat opera meritoria per acceptationem divinam fieri condigna, Durandus verò etiam positâ acceptatione solum admittit meritum congruum apud Deum.

IV. Conclusio: Omnino tenendum est opera Christi ex se & independentè ab acceptatione divinâ habuisse valorem sufficientem & condignitatem ad satisfaciendum pro peccatis hominum, adeoque infinitum: ita Doctores communiter, quos citat & sequitur Suarez hic, Disp. 4. Sectione 3. & 4. qui contrarium opinari nec pium esse ait, nec probabile, nec Fidei consentaneum, Vasquez citatus, Valentia hic, p. 5. Tannerus Disp. 1. quæst. 2. dub. 2. & 3. qui alios citant.

V. Probatur primò ex Scripturâ, in quâ passim dicuntur homines empti pretio magno, nempe sanguine Christi, & satisfactio Christi vocatur redemptio, quibus significatur Deum, non gratis remisisse peccata, sed exegisse justum pretium, ut in emptione & redemptione fieri solet. Item ad Hebræos 7. sic habetur: *Impossibile enim est sanguine taurorum & hircorum auferri peccata: idèo ingrediens mundum dixit: hostiam & oblationem noluisse, corpus autem aptasti mihi:* ubi apertè declarat Apostolus nullam aliam hostiam inveniri potuisse æqualem pro peccatis, donec pro iis Christus satisfaceret, at per acceptationem Dei sufficere potuissent sacrificia legalia. Deinde ad Romanos 15. *Non sicut delictum, ita & donum, si enim unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei, & donum in gratiâ unius hominis JESU CHRISTI in plures abundavit.* Alia testimonia videri poterunt apud auctores citatos.

VI. Suffragantur Patres, & inprimis illi omnes, qui propterea Incarnationem divini Verbi necessariam fuisse asserunt, ut Deo ex perfectâ justitiâ pro peccatis hominum satisfaceret, quod nisi ab homine, qui simul esset Deus fieri non potuisset asserunt, inter quos sunt Sanctus Athanasius, Irenæus, uterque Cyrillus, Alexandrinus & Hierosolymitanus, Justinus Martyr, & alii apud Suarez hic, Disp. 4. Sect. 2. clarissimè etiam Sanctus Basilius in Psalmum 28. ubi ad rem præsentem adfert verba illa: *Qui confidunt in virtute suâ, & in multitudine divitiarum suarum gloriantur: frater non redimit, redimet homo:* Non, inquit, homo nudus, sed homo Deus JESUS CHRISTUS, quia nullus alius poterat condignum offerre pretium, & tamen si per acceptationem divinam facta est satisfactio Christi pretium condignum, quidni potuit homo purus per similem accepta-

tionem illud offerre. Quare non omnino satisfaceret qui diceret cum Fabro citato, hoc evenire operibus Christi per acceptationem solum divinam. Idem expressè ait Sanctus Damascenus lib. 3. de Fide, cap. 17. *Caro Domini, inquit, divinarum actionum operibus circumfluxit ob purissimam illam, hoc est, personalem cum Verbo unionem: & infra: Eadem caro mortalis est, & ob hypostaticam cum Verbo unionem, vitam asserbat.* Unde Sanctus Leo Sermone 12. de Passione sic habet: *Effusio sanguinis justis tam potens fuit ad privilegium, tam dives ad pretium.* Videatur Vasquez Disputatione illâ 5. cap. 3. ubi plurima congerit in hanc rem Sanctorum Patrum testimonia, hæc nostro instituto sufficient.

Dicit nequit Christi satisfactionem suam esse pretium condignum per meritam acceptationem Dei.

Omissis variis veritatem hanc probandi modis, qui videri possunt in Suarez Disput. 4. Sect. 4. & Vasquez Disp. 6. Ratio præcipua hujus conclusionis desumenda mihi videtur ex infinitâ dignitate personæ operantis, ut enim in creatis dignitas personæ, ut si quis sit in regiâ dignitate constitutus, refundit præsertim in operationibus honoris & obsequii, quæ si à personâ vili exhibeantur, parvi fiunt, si verò à Rege, & personâ aliquâ in dignitate constitutâ plurimum, ita cum humanitas Christi ex unione ad Verbum fuerit infinite sanctificata, ut videbimus infra cum de Gratiâ Christi, & ut loquuntur Patres, deificata, hausit inde dignitatem quandam infinitam, & consequenter omnes ejus actus trahunt ex eadem unione dignitatem & valorem moralem infinitum: quæ videtur esse mens Sanctorum Patrum, qui ex dignitate infinitâ Verbi inferunt ipsum ad æqualitatem pro peccatis hominum satisfecisse, & condignum pretium redemptionis perfolvisse. Confirmatur: Opera nostra bona, licet ex se non mererentur quidquam condignè, conjuncta tamen cum gratiâ habituali elevantur ad merendum gloriam & præmium supernaturale, quia cum subiectum informetur gratiâ, opera etiam quæ ab eo procedunt, eadem gratiâ moraliter informari censentur, & ab eadem venustatem quandam moralem, ac valorem trahunt, ergo cum humanitas operans sit infinite sancta, grata & digna per unionem hypostaticam connectentem illi sanctitatem infinitam, omnia ipsius opera ex eadem valorem quandam infinitum & dignitatem haurient, quippe quæ moraliter dignitatem illam sibi unitam habere censentur, sicut eorum subiectum physicè.

VII. Ratio cur Christi opera ad hoc sit sufficientia, est infinita dignitas operantis.

Nostra opera ex conjunctione cum gratiâ valorem maiorem accipiunt.

Colligi hoc videtur ex illo ad Hebræos 7. versu 26. ubi de Christo ait Apostolus: *Excelsior caelis factus, & cap. 5. versu 7. Exauditus est pro sua reverentiâ:* ubi ex dignitate & excellentiâ personæ infert Sanctus Paulus dignitatem & valorem operum, quorum exhibitione meruerit jure quasi quodam à Deo exaudiri, ergo personæ dignitas dignitatem suam in operationes transfudit, & sicut ipsa in se infinite excedit in dignitate omnem personam creatam, ita moraliter operationibus humanitatis unita efficit ut infinite etiam in valore excedat operationes cujusvis naturæ creatæ. Multa contra hanc doctrinam objicit Scotus, quæ solvemus Sectione sequente.

VIII. Ex dignitate & excellentiâ Christi infert Apostolus ipsum exauditus fuisse pro sua reverentiâ.

